

Josep M. Garrell: “No tinc cap dubte del servei de la Universitat Ramon Llull en la propagació de l'humanisme cristià”

Dm, 6/04/2021 per Catalunya Religió

(Jordi Llisterra -CR) El rector de la Universitat Ramon Llull ([URL](#)) va ser escollit primer president de la Strategic Alliance of Catholic Research Universities (SACRU). És una nova [xarxa](#) formada per vuit universitats catòliques o d'inspiració cristiana per promoure la recerca i la col·laboració a partir de la pròpia identitat. Josep Maria Garrell és rector de la URL des del 2012, renovat el 2016 i el 2020. La SACRU és un dels projectes de dimensió internacional en què ha participat des de l'àmbit universitari.

-Com neix la SACRU?

La idea és molt senzilla: som universitats o catòliques o d'inspiració cristiana, amb realitats i contextos absolutament diferents. Però compartim com a missió essencial fomentar qualitat i la recerca, feta des de la nostra pròpia identitat dels valors de l'humanisme cristià.

Totes aquestes universitats ens trobem agrupades a través de la Federació Internacional d'Universitat Catòliques (FIUC). La FIUC és una associació molt gran i amb universitats molt diverses. Més grans, més petites, més locals, més globals. La mateixa FIUC anima a que hi hagi aproximacions sectorials per fer coses estratègicament concretes, com és una aliança d'universitats com la SACRU. Alhora, de vegades no es té present que les universitats com les nostres fem recerca. Per tant, la SACRU també és un instrument de col·laboració i de visualització.

Hi ha una paraula que es va repetint en tots els documents de la SACRU: el bé comú. És una de les coses que sempre ens ha de moure i que no hem d'oblidar..

-El bé comú sempre apareix als documents de la SACRU associat a l'excel·lència o la globalització. Són termes compatibles?

Les universitats que formem la SACRU són molt globalitzades. Per exemple, a la URL tenim un vint per cent d'estudiants internacionals. La globalització va molt de la mà de l'excel·lència, de la qualitat. I això no és en absolut incompatible amb tenir present el bé comú en tot allò que fem. Si no fas que l'activitat sigui atractiva i competitiva a nivell internacional, les teves dades de globalització baixaran. L'excel·lència és ser competitius, maximitzar la qualitat. Perquè un estudiant surt del seu país d'origen i ve aquí a fer el grau o un màster? Senzillament perquè considera que la qualitat formativa que trobarà aquí és una inversió de futur. Sense una oferta formativa de qualitat i una recerca de qualitat difícilment seràs competitiu a nivell internacional.

-Per què aquestes vuit universitats?

La idea sorgeix de la Universitat Catòlica de Portugal ja fa uns anys i el primer nucli és europeu amb la Università Cattolica del Sacro Cuore de Milà i la URL. Després s'amplia amb el Boston College per les relacions que ja hi tenim amb el campus d'excel·lència internacional. Amb Europa i EUA, busquem realitats similars als altres continents perquè abasti tot el planeta. Així s'hi van afegint la Pontifícia Universidade Católica do Rio de Janeiro, la Pontifícia Universidad Católica de Chile, l'Australian Catholic University i la Sophia University del Japó. Sense ànim de ser ni tancats ni excloents, en la fase constituent és millor que sigui un grup petit perquè sigui manejable. Cal donar-nos uns anys per posar-ho en marxa i comprovar que som capaços d'executar una aliança d'aquesta naturalesa i amb aquesta diversitat. El 2018 signem una carta constituent a Lisboa i el 2019 es fa la primera [trobada](#) anual a Barcelona. El 2020 hi havia la trobada a Milà, però ja la vam haver de fer virtual. És en aquesta trobada en la que [arrenquem](#) formalment amb l'elecció de càrrecs i la presidència que obre la URL.

"EN UN JARDÍ, PLANTA LA GESPA I AL CAP D'UN ANY VEURÀS ON HAS DE POSAR ELS CAMINS QUE LA GENT T'HA ANAT MARCANT"

-Aquest tipus d'estructures internacionals es tradueixen en coses tangibles a les universitats?

La SACRU ens ha de portar a moltes coses tangibles. Els resultats els veurem a poc a poc. Ens agradaria veure resultats en activitats de recerca conjunta. Ens agradaria tenir programes de mobilitat d'investigadors i d'estudiants del doctorat. Ens agradaria explorar les possibilitats de fer programes formatius conjunts especialment en els postgraus... Estem al principi. Però per exemple un dels grups que està treballant al voltant dels efectes de la Covid ja tenen en marxa dos informes que haurien de veure la llum properament.

-Hi ha quatre grups de treball constituïts: recerca, educació superior, Covid i família. Què han d'aportar els quatre grups de treball?

Els grups de treball es troben per col·laborar i desenvolupar projectes conjunts que generin recerca de manera conjunta.. Essencialment els grups de recerca

generen coneixement, que pot ser més aplicat o no tan aplicat. Per tant, poden arribar a proposar determinades solucions o poden generar coneixement en temes generals. I això s'ha de publicar. I no parlo només de publicació científica sinó de la disseminació social dels resultats de l'activitat de recerca.

Ja tenim aquesta experiència amb el nostre projecte de campus d'excel·lència internacional Aristos Campus Mundus que formem amb Comillas i Deusto. Amb un compromís institucional, anem a definir uns instruments, anem a fer unes propostes a la nostra comunitat, preguntem, veiem com ho accepta i s'ho fa seu i què és el que ens proposa. I deu anys més tard algunes de les coses que vam escriure les hem estat fent, altres no, i n'hem fet algunes que no estaven escrites. Hi ha una analogia que també serveix per la SACRU. Si tu has de fer un jardí, el més savi és plantar la gespa i el primer any no fer cap camí. Al cap d'un any veuràs on has de posar els camins perquè la gent te'ls ha anat marcant. El compromís institucional és necessari; però després s'ha de veure quin grau de receptivitat. La recerca no es dirigeix. La recerca s'acompanya. Es reforça posant incentius.

És el que ja ha passat amb el grup de treball de família de la SACRU. És una iniciativa d'un investigador de la nostra Universitat que es constitueix coincidint amb l'Any de la família declarat pel papa Francesc.

“LA NOSTRA IDENTITAT, L'HUMANISME CRISTIÀ, PIVOTA AL VOLTANT D'UN PROFUND RESPECTE CAP A TOTS I CAP A TOTHOM”

-La presentació de la SACRU té molt marcat l'eix de la identitat i fa referències a la [Laudato Si'](#) del papa Francesc, o la Doctrina Social de l'Església. Quina és la definició comuna d'aquesta identitat cristiana?

No hi ha hagut cap reunió en la qual no s'hagi parlat d'aquest aspecte. La nostra identitat, l'humanisme cristià, pivota al voltant d'un profund respecte cap a tots i cap a tothom. A la universitat estàs acollint tota la gent independentment del que pensi, demanant evidentment respecte cap al que ens uneix. És una manera de ser, és una manera de viure, és una manera d'entendre l'activitat a la universitat. A la URL, la inspiració cristiana és una cosa que es porta molt en el que és ordinari, en el que és freqüent, en el que és comú, amb naturalitat. Una manera d'enfocar la mateixa relació humana. I entre totes aquestes universitats ens hem trobat molt còmodes,. En els seus països d'origen són els universitats de referència molt reputades i cap d'elles, la Llull tampoc, nega què és ni ho amaga, sinó que ho diu explícitament. Ho fa amb absoluta naturalitat i, insisteixo, respecte. Així ho recull el propi nom de l'Aliança amb les dues expressions: a part del qualificatiu d'estratègic, hi ha catòliques i hi ha recerca.

-Tot aquest treball acadèmic també pot fer un servei a l'Església?

Jo crec que sí. Sense cap mena de dubte. El papa Francesc ens convida a una església en sortida i a tot el que fa referència a les fronteres. Quan un treballa en una universitat tan globalitzada, la frontera de l'Església l'acostumes a tenir a dins. Conseqüentment nosaltres trebalem conjuntament a nivell internacional com una manera de portar el missatge evangèlic a llocs on potser no arribaria. No tinc cap mena de dubte del servei que fem com a universitats en la propagació dels

valors de l'humanisme cristià. Cap dubte. I quan això ho fas en xarxa amb d'altres el que permet essencialment és aprendre. No són sumes: el resultat és multiplicatiu. Portar la nostra pròpia identitat com ja estem fent en el món local, en aquest entorn acadèmic, científic, i visualitzar-nos conjuntament és bo. Puc assegurar que a Austràlia se'n parla poc del que fa a la URL. Ara bé, si ens aliem amb una universitat d'allà i treballem conjuntament, de la mateixa manera que ara estic parlant de l'Australian Catholic University, allà es pot estar parlant del Sacro Cuore di Milano, del Boston College o de la URL.

“SOM PART DE L'ESGLÉSIA I L'ESGLÉSIA AIXÍ HO VALORA”

-Per què és tan important la projecció internacional de la URL?

En l'entorn acadèmic has d'invertir temps, en construir xarxa d'aliances. No hi ha fronteres. Ara diem que la Covid ha tancat fronteres. Sí. I simultàniament ha obert la xarxa. Abans un professor visitant no te l'imaginaves sense fer-lo venir aquí. Ara ens imaginem professors visitants que no vindran físicament, però que hi seran. S'està parlant més que mai de la internacionalització a casa. Ja sabem que és molt bo que els estudiants tinguin una experiència internacional, una experiència essencialment de vida, d'aprenentatge cultural, de respecte. Però també és evident que no tothom ho pot fer. Ara podem incorporar aquesta visió internacional de manera estructurada en el pla formatiu dels estudiants. El que abans ens feia pànic o mandra ara ho pots provar. No tot el que ens ha portat la pandèmia a aquest nivell es mantindrà. Però hi ha coses que han arribat per quedar-se.

-Si hi ha una institució clarament internacional és l'Església catòlica...

Evidentment. Es veu claríssim que té una penetració mundial a tot arreu i tractant reptes internacionals. Per exemple, el bé comú es té present en el desenvolupament tecnològic i molt concretament la intel·ligència artificial. Doncs no se sap, però el Vaticà ha organitzat seminaris d'experts sobre aquests temes.

Les universitats som un claríssim instrument privilegiat per fer-ho. La nostra tasca ordinària pot traslladar els valors de l'humanisme cristià a llocs on potser mai arribaria aquesta visió. I en això som part de l'Església i l'Església així ho valora. I això ho volem fer ara també amb la recerca des d'una aliança d'universitats de qualitat amb prestigi.

“L'OBJECTIU NO ÉS NOMÉS QUE LA URL FORMI ELS MILLORS PROFESSIONALS DEL MÓN, SINÓ QUE FORMI ELS MILLORS PROFESSIONALS PER AL MÓN”

-L'any 1991 es va crear la URL federant institucions de titularitat catòlica, però definint-se com a universitat d'inspiració cristiana i no catòlica. Això amb els anys ha demostrat que va ser un encert?

La creació de la URL va ser un encert. Com és sabut, va ser una idea del cardenal **Narcís Jubany**. L'ideari diu que els fundadors volien una universitat lliure –que es pugui regir per si mateixa– i d'inspiració cristiana. Hi havia institucions que depenen de congregacions religioses com la Companyia de Jesús o els Germans de les Escoles Cristianes, altres de la Diòcesis, i tot això és l'Església. No es podia fer una cosa asimètrica, d'uns o altres, i aquell moment de la necessitat em van fer virtut.

Ara es faria així?

La veritat és que no sé dir com es faria avui, però si que puc confirmar que el model funciona.. No m'agrada accontentar-me amb l'objectiu que la Universitat Ramon Llull formi els millors professionals del món, sinó que formi els millors professionals per al món, que és una mica diferent. M'explico? I a partir de la nostra pròpia identitat, amb aquesta actitud oberta acollidora, estàs traslladant una manera d'entendre la humanitat, la persona, en molts sectors que no arribaria. Nosaltres ho fem arribar. Per tant, és que el model funciona.

“EN LA PASTORAL LA UNIVERSITAT TÉ INSTRUMENTS DIFERENTS QUE ELS QUE TENEN LES PARRÒQUIES”

-Com a totes les universitat, l'organigrama de la URL té les comissions habituals en l'àmbit acadèmic però també té una comissió pastoral. Com treballem en aquest àmbit?

M'agrada parlar d'això. Hi ha un vicerectorat que s'ocupa dels Afers Religiosos del qui depèn una Comissió de la Pastoral Universitària. Va ser una decisió que vam prendre quan vaig començar com a rector i he intentat anar a totes les reunions de la comissió. Cada institució que forma la URL té la seva pròpia pastoral i sempre hi havia hagut una certa coordinació. El que no hi havia és un instrument per posar conjuntament damunt de la taula i per compartir les inquietuds, neguits, necessitats i [bones pràctiques](#). Per exemple, això ens ha permès donar una resposta conjunta per contribuir al Pla Pastoral Diocesà de Barcelona, cosa que abans hauríem fet d'una manera separada.

La Comissió de Pastoral és molt rica perquè veiem una activitat de pastoral universitària amb una oferta molt diversa. El que hem de fer és obrir una mica la ment i incloure dins d'aquest treball coses que potser abans no hi estaven incloses. Dos exemples. El confinament ha portat a l'entorn de l'activitat pastoral a fer tota mena de suport a molta gent que estava evidentment desorientada. Això no és exactament activitat de pastoral Un altre exemple. S'han posat en els plans d'estudis assignatures que en el fons el que volen fer és que davant de la vida professional et faci preguntes a propòsit de si tot val o no val i anar-les contestant des d'un punt de vista dels valors de l'humanisme cristià. Això es complementa amb l'activitat pastoral. Té molta eficàcia que, per intentar resoldre el que sigui de la futura activitat professional, de sobte et preguntis: Això sí? O això? I fer-ho des d'un punt de vista que és respectuós amb tothom.

La Comissió de Pastoral durant aquests anys hem après els uns dels altres. Hem visualitzat que hi ha formació i una multitud d'instruments per oferir. A la URL hi

treballem 2.000 persones, hi ha més de 20.000 estudiants, un campus absolutament distribuït, una institució gran i complexa de gestionar... I quan diferents persones que porten un mateix tema als diferents centres es troben més enllà de quan el rectorat els convoca, és que alguna cosa va bé. Perquè veuen el valor de compartir el que estem fent. I en aquest àmbit ha passat.

També he parlat molt d'aquest tema amb el cardenal **Joan Josep Omella**. L'hi he d'agrair enormement que ha vingut un cop a l'any a reunir-se amb aquesta comissió. Hi ha pogut traslladar quina és la seva pròpia preocupació. I ha pogut escoltar què diu el termòmetre sobre la situació. Crec que ha estat un diàleg absolutament fecund. També evidentment ho hem fet el bisbe **Sergi Gordo** que va ser professor de la URL.

-A la universitat, l'interlocutor que tens a davant té un nivell que no pots resoldre només amb una estampeta i un parenostre.

La Universitat té instruments diferents que els que tenen les parròquies, i la pastoral s'ha d'adaptar a aquest context. S'ha de fer arribar aquesta manera de veure la vida respectant el qui tens davant. Ho has de fer arribant molt al cor. Per exemple hi ha molta activitat pastoral que vehicula l'activitat al voltant del voluntariat o de la cooperació internacional. La immensa majoria de les persones que hi participen quan acaben dient que ha estat una experiència transformadora. Està bé de sentir-ho.

“HI HA GENT QUE DIU QUE ÉS UNA DE LES PRIMERES VEGADES QUE ES CONFRONTEN AMB PREGUNTES IMPORTANTS, AMB PREGUNTES VITALS”

-Hem parlat molt de l'estructura i poc de les persones. Quina realitat us trobeu en l'àmbit pastoral?

Hi ha de tot. Com a universitat de mida mitjana estadísticament reflexa el que hi ha a la societat. Per tant, hi ha gent que el fet religiós no el coneix i hi ha gent que el fet religiós el practica.

-Potser els joves tenen més coneixement, però menys prejudicis?

En l'entorn acadèmic per contestar això rigorosament caldria fer un estudi. Que ens diu l'olfacte? Hi ha de tot, però quan organitzem determinades activitats hi ha acollida. Hi ha molta gent amb inquietuds espirituals, transcendents. Hi ha gent amb referents del cristianisme familiarment o personalment. El que m'arriba és que quan organitzem activitats ni ens quedem sols, ni tampoc tenim una participació majoritària. Ens adaptem a això. I en les activitats pastorals, en sessions, en programes hi ha gent que diu que és una de les primeres vegades que es confronten amb preguntes importants, amb preguntes vitals. I ho diuen des del reconeixement i l'agraïment.

Sense fer cap estadística, i com a experiència personal, és veritat que cada vegada hi ha més gent a la qui has d'explicar coses que amb la meva generació no calia ja que eren fets culturals compartits. L'important és que, com Europa, no renunciïn

al que és la cultura cristiana que l'ha vist néixer. Com evoluciona no ho puc dir. Ara bé, hi ha gent que va a la universitat per coses molt pràctiques; però hi ha gent que sense renunciar a la futura ocupabilitat hi va per obrir-se la ment i fer-se preguntes. I habitualment la gent amb aquesta edat està receptiva i respectuosa. I si nosaltres no fem això en un ambient universitari, no es faria. La URL som una part de l'Església que pot fer això i també reclamem que se'ns reconegui que ho fem.

-El 2019 vau [nomenar](#) Oscar Mateos com a delegat del rector per a l'impuls de l'Agenda 2030, centrat en el Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de Nacions Unides. Quina és el implicació de la URL en aquest àmbit?

En les institucions hi ha coses que han de ser transversals, i els ODS ho són. Però si vols que sigui a tot arreu hi has de dedicar una unitat específica que t'ho recordi cada dia. Vam veure que les nostres institucions feien moltes coses, però que com a universitat en el seu conjunt ni ho coordinàvem ni ho explicàvem. El que hem d'aconseguir és que el ODS hi siguin en l'ordinari, que no sigui extraordinari i que no quedi als marges. Ara hem signat els compromisos en la lluita contra el canvi climàtic. Anem avançant i sobretot hem pres consciència col·lectiva de les moltes coses que es feien i de les que ens queden per fer.

“NO TENIM NI CLIENTS NI ACCIONISTES”

-Acabem amb un tema que cada vegada centra més el debat social. L'oposició de la titularitat pública a la titularitat privada.

Nosaltres som una universitat d'iniciativa social sense afany de lucre. No tenim ni clients, ni accionistes. Tenim alumnes i tenim patronats. I amb tot el respecte cap a la resta del món. Però no ens podem sentir còmodes amb el significat concret que alguns donen al terme privat i al que ho associen. És clar que jurídicament parlant som una fundació privada sense afany de lucre. I vam ser la primera universitat privada creada a l'Estat. Nosaltres el que defensem és un sistema universitari únic però divers. I divers no només per naturalesa jurídica. Per exemple, la Universitat Politècnica, la Universitat Autònoma o la Universitat de Lleida són de titularitat pública però no tenen res a veure.

No em sento còmode quan algú pretén fer aquesta separació pública-privada de manera excloent. L'ús de la paraula universitat és per a tots. I si vols distingir una universitat generalista d'una especialitzada, parlaràs de generalistes i especialitzades. Per tant, si vols parlar de les universitats públiques digues universitats públiques, però no utilitzis la paraula universitats per referir-te només a les públiques. Perquè és un llenguatge excloent. El sistema universitari català és de 12 universitats.

En això es va avançant. Per exemple, el projecte de Llei de Ciència de Catalunya aprovat pel Govern aquest darrer any 2020 ja és absolutament integrador i defineix com a agents de recerca les universitats independentment de la seva naturalesa jurídica. Anem avançant. Però a vegades dol perquè crec és un debat que no ens porta enlloc perquè no respon a una realitat. A Catalunya gràcies

n'hem tingut durant moltes dècades a la iniciativa social. No podem renunciar com a país a aquest valor genèric de l'emprenedoria. I quan creues fronteres deixa d'importar qui fa el què. L'important és el què es fa i amb la qualitat que es fa. No el titular del servei.

És un tema que ens preocupa, no només com a universitat, sinó perquè és una falta de respecte cap als ciutadans que se'ls exclou quan exerceixen la llibertat d'escollir on formar-se. Quan s'utilitza aquest llenguatge excloent i simplista, no estàs excloent la nostra universitat, estàs excloent a ciutadans que han decidit estudiar aquí i que es mereixen un respecte. Jo crec que aquest país no ha celebrat determinats debats que li caldrà fer si vol ser respectuós, competitiu, i compatible amb el món.